

MATTIOLIHO HERBÁŘ

Známý Herbář italského lékaře Pietra A. Mattioliho (lat. Matthiolus) poprvé přeložil do češtiny a prepracoval Tadeáš Hájek z Hájku r. 1562. Ukázka představuje dvě strany novějšího překladu A. Hubera a Daniela Adama z Veleslavína, vydaného r. 1596.

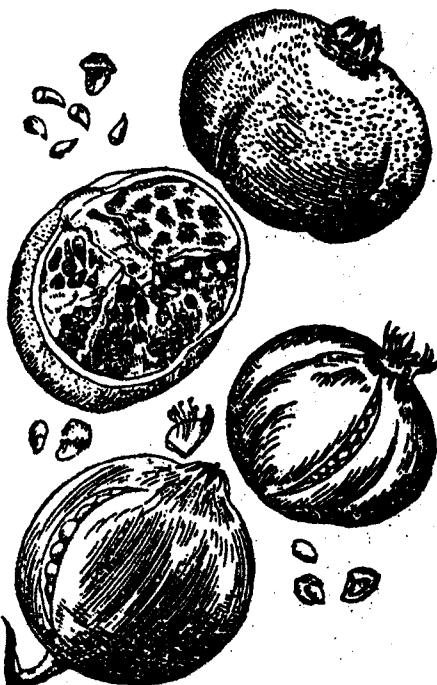
Granátových aneb Zrnatých Gablkách. Kap. LXXIII.

Granátová Jablon. Malus Punica.

- 1. Květ domácího Granátu.
- 2. Planého aneb Lesního.
- 1. Citinus.
- 2. Balaustium.

Granátová Gablka. Mala Punica.

Grom Granátového Gablka neroste vysoko. Listy jeho světlé se připodobňují Olivovému aneb Myrtovému listu / gest vzké, eliptické, silné, zelené / má žily červené / a visí na červené stopce. Praví hebké a bodlávě. Květy barvy tělné / stojí otevřené jako široký Kosíček, a vůči jako hvězda zstříhaný / z něhož vychází Liškové květy / barvy červené, jako Sarlat, aneb jako Vlčí mák / v prostředu má galasy zrnka na vlasenici tenkém, jako při Růži. Po květu vystupuje se okrajkou Gablka / kůry zevnitř náčervenale, a vnitř žluté / kteráž mnohými červenými, hnědými, modnatými tvrdými ženy, mezi mázdřicami žlutými, jako něgalými přeshradkami rozdelenými, jsou nasazena a naplněna / od nichž v gmeňa dostávají. Gmenig se také Mala Punica à Poenis, to gest od Kartaginenských / v nichž nejsou legistickou rostou. Gest vnitřní aneb svrchní kůra tohoto stromu gest popelatá / vnitřní dřevnatost žlutá.

Místo, kde roste.

IToto rozklossené a spanilé dvoorce neroste, než toliko v horlkých Kraginách / gase větvičkách a ginky podobných : Ačkoli v některých mísťech Germanie, jako v nás v Čechách zde v Praze, a v zahradě Geho Milí: Čísařské roste / ale to se stává řídce zvoláštní pilnosť a opatrování. Nebo v zymě nad Stromy musegi Baudy vystavěti: nic méně vysoká negsau tak podařilá / jako v přespolních horlkých Kraginách.

Kopytník. Kap. IX.

Kopytník.

- 1. Semeno.
- 2. Otevřený květ.
- 3. Zavřený květ.

Asarum:

- 1. Semen.
- 2. Flos apertus.
- 3. Flos clausus.

Druhý Kopytník. Asarina.

D

Spůsob.

Kopyník gest **V**yslina, kterouž některí **L**esní **S**píškau nazýva-
gi. Listi nese k hruštičce podobné / vlast olivovélegi a měkcelegi. Kvě-
tj má broumatne, bljowym pupenům podobné / kteréž hned od kořene
mezi listím vychází / a vijí na obdeavžně a tenké stopce / wonné, a na
če pohledem pěkné. Uprostřed toho pupenu vnitř roste hranaté Semeno,
winnym zrnům nápodobné / Prantek má hranaty a měky / Kořen j množstvo tenkého, su-
kovatého a zkrwaného, rovně jako Pevč / než gest subtilněgisi / wonné a chuti kaušgwé.
* V Szwencarzch na Horách, v Paříškova řečených, nad obyčejný, glný květisi a won-
něgisi Kopyník se nachází. *

Místo, kde roste.

Koste w místech stinných a výprahlych / zwlaště při vrších, w chraštích a
w lesích.

Czas, kdy se kopati má.

Kvetne dva krát do Roka / gednau z Čara a podruhé na Podzim. Má se kopati a zbratati mezi Matkama Božíma, to gest od patnáctého dne Srpna, až do osmého dne Žáří.

Přirozenj, moch a skutkové.

Kopyník gest přirozenj horčeho na druhém, a sucheho na třetím stupni / zwla-
ště pak kořen geho / kterehož se také nevýje v žíjwá.